

GAZETA LWOWSKA

BUREAU REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
Lwów, plac Smolki 3. l. p.
Redaktor: naczelnik przyjmuje codziennie od godziny 11—12.
Listy należy frankować. Reklamacje otwarte wóhce od opłaty.

Telefony:
REDAKCJI: 21—18
ADMINISTRACJI: 21—17

WYCHODZI CODZIENNE O GODZINIE 3-dnię POPOŁUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĘCZONYCH
REDAKTOR NACZELNY I ODPOWIEDZIALNY
Dr. MARCELI SZAROTA.

CENA NUMERU
20 gr.

PRENUMERATA:
Miejscowa miesięcznie i bez dostawy do domu 4:80 z dostawą 5:50. Zamojezowa miesięcznie i przesyłka pocztową 5:50 — Zagranicą 7 — P. K. O. Nr. 141.699.

Po ciernistej drodze.

Wśród nieczyb sprząjających warunków rozpoczęła była się zjódną z kółki senki Komisja przygotowawcza Konferencji rozbrojeniowej.

Odwadna bowiem sytuacja ogólno-swiatowa a w szczególności europejska, nie przedstawia obrazu tak skłóconego, jak w chwili obecnej. Krzyżys na wszystkich frontach zycia gospodarczego i politycznego, powszechnie na niemal kłeska bezrobocia, zwycięstwo Hitlerowców w Niemczech, niepokój wywołany coraz gwałtowniejszą akcją rewizjonistyczną w różnych krajach, — wszystko to złożyło się na atmosferę ciężką, nakałowana elektrycznością, w której trudno mówić o rozbrojeniu.

A jednak myśl o rozbrojeniu a choćby o ograniczeniu zbrojeń jest jedna z największych tęsknot współczesnej ludzkości. Dziejyszy pokój jest w całym tego słowa znaczeniu pokojem zbrojnym. Czynne armie i rezerwy obliczone są na trzydziści milionów, przekraczając o dziesięć milionów swój stan liczby przed wybuchem wojny światowej. Niezwykły rozwój techniki doprowadził do wysięgu zbrojeniowej wszystkich niemal narodów. Jedną z nęgnęjącej sięcych rech chwili obecnej jest właśnie kontrast pomiędzy pokojowymi dężeniami narodów a obiektywnymi warunkami stwarzającymi grunt dla nowych, stórkóć okropniejszych niż wojna na ostatnia konfliktów. Zaden naród na świecie nie pręgnie wojny, ale żadne państwo nie może pozwolić sobie na ryzyko niepokojowania w razie jej nagłego wybuchu. Takie jest ówó zacczarowane kóło, z którego daremnie szuka wyjścia uczciwa myśl pacyfistyczna.

Komisja przygotowawcza zakończyła w ubiegłym tygodniu swe prace. Jej zadaniem było przygotowanie gruntu do wielkiej rozbrojeniowej konferencji, jaka zbierze się prawdopodobnie w ciągu roku 1931 lub 1932. Zakończyła swą sesję opracowaniem projektu konwencji o rozbrojeniu powszechnym. Projekt ten — to należy podkreślić z naciskiem — uwzględnia w dużym stopniu tezy francusko-angielskie co do ograniczenia liczby żołnierzy pod bronią w armjach lądowej, morskiej i powietrznej, ograniczenia zapasów materiału wojennego, ustanowienia pewnego rodzaju kontroli budżetów wojskowych i przyjęcia zasadniczej myśli utworzenia czeóg w rodzaju stałej komisji rozbrojeniowej, której zadaniem będzie kontrowalowanie postanowień konwencji.

Z punktu widzenia ogólno-swiatowej konstelacji politycznej zasługuje na uwagę fakt, iż wyraźnie, niż kiedykolwiek dotąd, na tej konferencji zarysowały się dwie przeciwne sobie grupy państw. Jedną taką grupę stanowiły Niemcy, Włochy, Rosia sowiecka, Turcja, Bułgaria i Węgry, drugą zaś Francja wraz ze swymi sojusznikami: Polska, Czechosłowacja i Jugosławia. Wielka Brytania, zastępowana i tym razem przez Lorda Ceclia, sekwundowała stale i lojalnie Francji, eksponując się nawet poważnie w obronie tezy francuskiej.

Et ostatnie odniosły też zwycięstwo. Niemcy wraz ze swymi sojusznikami ponieśli porażkę. Zresztą zmierzali oni zbyt wyraźnie do paraliżowania działalności Komisji przez zgłaszanie wniosków dęmaszopiecznych i do przedstawiania przysięki konwencji jako bezwartościowej, o ile Niemcy nie nabęda, wbrew traktatowi wersalskiemu, prawa do posiadania takichsamych zbrojeń jak inne państwa. Delęgat niemiecki hr. Bernsdorff z właściwym sobie czynizmem groził wprost, że jeżeli konwencja nie uwzględni życzeń niemieckich, wówczas Niemcy konwencji tej nie podpiza. Tkwiła w tem wyraźna zapowiedź powołania rozbrojeniowego klauzuli traktatu wersalskiego przez Niemcy, jeżeli konwencja nie rozbroi innych państw tak, jak tego sobie zycza w Berlinie.

Ż ostatniej chwili.

Wtorkowe posiedzenie Sejmu budzi wielkie zainteresowanie.

(Telefónem od naszego kórespondenta.)
Warszawa, 15 grudnia. Wyznaczone na wtorek, 16 bm. posiedzenie Sejmu budzi wielkie zainteresowanie. Przy uzasadnianiu nagłóci wniosku w sprawie Brzeźcia, opozycja wysunie szereg swych argumentów. Przewiduj, iż będzie zszlóna deklaracja, przycyżająca stosunek stronnicw Centrelowo do sprawy Brzeźcia. Klub B. B. W. R. wydeleguje na trybunę jednego ze swych najwybitniejszych przedstawicieli. Sprawa Brzeźcia będzie prawdopodobnie przedmiotem kilkugodzinnych obrad Sejmu.

W dzisiejszej prasie popołudniowej ówiadcza p. Niedziakowski, na interpelację niektórych dzienników, że fakty i nazwiska zostały zebrane i zostaną przytoczone na jutrzejszym posiedzeniu.

Głosy prasy francuskiej o nowym gabinecie senatora Steega.

(Telefónem od naszego kórespondenta.)
Warszawa, 15 grudnia. Z Paryża donoszą: Prasa ómawia óbszernie te konstytuowanie się nowego gabinetu. Dzienniki dzielą się na dwa węższé strony przeciwné óbozy. Organy lewicowe dowóda, że senator Steeg potrafił urczyżnić tak zwaną koncentrację stronnicw republikańskich i posiada wszelkie dane utrzymania się przy władzy. Czwartkowe głosowanie pisze „Ere Nouvelle” powinno zgropować dokoła gabinetu wszystkich prawdziwych republikańców i wszystkich demokratów zasiadających w Izbie deputowanych.

Prasa prawicowa natomiast nie wróży nie dobrego całej tej kombinacji. Większość pozostanie nieprzejnana pióse „Liguro”, nie zważając na óchwilowe odstępstwo kilku ludzi ó stóhem sercu órdo zbyt ambitnych i naiwnych. Większość a powinna znowu wziąć w ręce kierownictwo, które rdykałowie wyrwali jej postępnie. W dzienniku L'Ordre” Emil Bure wywódo ó obalenia gabinetu senatora Steega przy pierwszym jego ókazaniu się przed Izbą deputowanych.

Wybuch na statku.

(Telefónem od naszego kórespondenta.)
Warszawa, 15 grudnia. Z Miami na Florydzie donoszą: Wskutek wybuchu na statku „Eureca Second” trzy ósoby zginęły, a o 32 ósobach z ógólnej liczby 135 pasażerów brak jest wiadomości.

Statek ten miał szkane dno w celu zmnożwienia wycieczkowcom óglądania góbi morskiej. Obecnie óbywał ó wycieczki na wodach troyńskich.

Przerwy w ruchu kolejowym.

Lwów, 15 grudnia.
Z powodu zawiesi ómniejszej ułknł dnia 13 bm. w óniegu pociąg ósobowy Nr. 4443 pomiędzy stacjami Iwanicze-Bubów i Sókál — Kowel. Wskutek ólęnego zawiania tej linii, ruch pociągów był czasowo wstrzymany.
Również na linii Lwów — Tarnopol ułknł w óniegu dnia 13 bm. pomiędzy stacjami Zborów — Płuhów pociąg ósobowy Nr. 212. Po óczyszczeniu linii ze óniegu, ruch pociągów pomiędzy Zlo-

cówem a Tarnopólem podjęto dnia 14 bm.
Z powodu zawiesi ómniejszej utrzymywano w dniach 13 i 14 bm. na liniach na wschód i północ od Lwowa ruch pociągów z wielkim trudem przy pracy pługów ódmniejszych. Pociągi ósobowe z powyżej podanych powodów kursowały na wspomnianych liniach ze znacznym ópóźnieniem.
Dnia 15 bm. podjęto pełny ruch pociągów na wszystkich liniach, tut. ókr. Dyrekcyjnego.

Zjazd delegatów Zw. Legionistów.

Warszawa, 14 grudnia. (PAT.) Dżis óbył się bardzo liczny. IX-ty Walny Zjazd delegatów Związku Legionistów, w óobecności Premiera Walerego Sławka, marszałka Sejmu dra Swiatlińskiego, członków Rządu i Sejmu. Na Zjeździe wygłosil referat prezes Zarzadz Głównego Związku Legionistów Premier Sławek i Wiceminister Starzyński.

Katastrofa lotnicza.

Rzym, 14 grudnia. (PAT.) Nad lotniskiem wojskowym w Ciampino zderzyli się podczas lotu dwa samoloty wojskowe, pilotowane przez sierżantów lotnictwa Paciniego i Romandiniego. Dzięki użyciu spadochronów, óbaj piloci zdotali szczęśliwie wyładować. Jak donoszą z Varese Liguro, inż. Dominik Cirillo, mając na pokładzie swego samolotu dra Ódesalęcego z Medjolanu, z powodu niskiego ustawienia chmur, ótaczających góry Liguryjskie, uderzył ó szczyt jednej z gór, rozbijając samolot i zabijając ó na miejscu. Pasażer uległ złamaniu prawej nogi.

Koncert Kiepry w radio.

Warszawa, 14 grudnia. (PAT.) Jedną z największych sensacyj óbieżącego sezonu radiowego jest niewątpliwie występ znakomitego naszego rodaka, Kiepry, który ópiewał będzie przed mikrofonem radiostacji warszawskiej we wtorek, dnia 16 grudnia b. r. ó godz. 20.30. Koncert słynnego ópiewaka wzbudził niezwykłe zainteresowanie wśród broadcastingów, z których znaczna ólósó przycyżła się do transmisji. Tak więc w pamiętnym dniu 16 grudnia przepiękny ópiewku Kiepry ósłuchá będą Niemcy, Austria, Węgry, Czechosłowacja, Jugosławia i nawet daleka Anglia i Danja. Program koncertu óbejmuje w cześci symfonicznej ópiekną ówerturę do opery ótatkowskiego „Mafia”, w cześci solowej zaś szereg órki i ópieśni ze stałego repertuaru znakomitego artysty, jak órki ópery „Strasny dwór” Moniuszki, dwie órki ópery „Manon” Massenet’a, órki ópery „Turandot” Pucciniego, ófektowna ópieś „Na usz kóriu” Marzewskiego, wreszcie ónieznane dotychczas dwie ópieśni Tagliaferriego órki ópieś Abrahama „Signora Song”.

Alle pęsmisty być tu nie wolno. Postęp bowiem ku zdrowemu rozsádkowi, nakazującemu ógraniczenie zbrojeń, jest widoczny. Wprawdzie óiszczę wiele pozytywnego nie zdziwiano, ale już sam fakt óciężych rozmów, konferencji, komisji, wielkich óyskusji w prasie kółko ówiata, które się nad temi kwestiami bezustannie tóczy — wskazuje na to, że ludzkość zaczęła powóźnie szukać tajemnicy trwałego pokoju.
Po ólęgiej, ciernistej drodze może dojdzie óno w końcu do tego upragnionego óleatłu.

Wywiad u Marszałka Piłsudskiego.

Marszałek Piłsudski przyjął dzielnik mu następującego wywiadu:

— Przychodzę do Pana Marszałka już nie jako do Prezesa Rady Ministrów, ale jako do Ministra Spraw Wojсковych. Czy Pan Marszałek jest z tej zmiany zadowolony?

— Ja się dziwię Panu, że Pan tak oryginalne pytania zadaje. Wszelkim bowiem na Prezesa Gabinetu tylko na pewien czas i dlatego cały ten czas postępowalem zupełnie logicznie, nie zaś nie postępuje logicznie, gdy zamieszczę pytać o rzecz, dla której Pan przyszedł, pyta Pan o całkiem inne rzeczy.

— Przepraszam, Panie Marszałku, ale sądziłem, że wolno zapytać o sprawę, co do której Pan Marszałek jest odrębnego zdania, niż przeważa część ludzi.

— Być może, — kochany Panie, — ale Pan powinien byłby znać mnie o tyle, że ja zwykle myself inaczej niż przeważam myślą ludzkie. I dlatego wracam do rzeczy. Myślałem o tem czy prolongować wprost dany tak dawno p. Międzykiesiu mój wywiad poprzedni, czy też zacząć jakos inaczej. Jeżeli Pan pozwoli — trzymać się będę pierwszej drogi.

Trzy sprężyny ustroju państwowego.

Mówiam więc p. Międzykiesiu o trzech sprężynach, jakie istnieją w pierwiastku każdego z państw. Główną sprężyną jest Pan Prezydent, druga, drugą, a trzecią są ciała wybrane i stanowiące część centrali. Obiecałem poprzednikowi Pana, że dać mogę swoje zdanie o roli, którą w konstytucji musiały być wyznaczoną Panu Prezydentowi. Tak długi o tem w Polsce sądziłem, tak długo odrzucałem wszelkie uznane teorie i teoryki i tak długo szukałem jakiegokolwiek wyjścia z pokoju zakawionego samemu starami gramatami, że podając swoje przemyślenia pod tym względem i swoje doświadczenia, nie sądzę, bym źle uczynił.

W naszej dotychczasowej konstytucji to ją część zanadto była robiona „ad hominem”, czyli w stosunku do przpuszczalnego kandydata, który używał niewłaściwą wężkość, to znaczy personalnie w stosunku do mnie. Zawrzyło to na całej konstytucji, czyniąc z Prezydenta jakąś śmieśną postać, niewybuchalną bez tego personalnego ujęcia. Konstytucja nasza zredagowana jest w ten sposób, że wszystkie trzy sprężyny główne państwa nie mogą działać harmonicznie, a muszą stale być z sobą w sporze. Zamieszczę wyznaczyć możliwe ściśle co robi Prezydent, co robi rząd, a co robi Sejm, zostawiono wszystko, „wszystko” w najłatwiejszym tego słowa znaczeniu — zarówno Prezydentowi, jak i Rządowi, jak i Sejmowi. Niejasność ta są tak rzuca w oczy, że ten brak podziału pracy stwarza śmieśną bezpłodną dla Pana Prezydenta, kłopoty bezpłodną dla Pana Szefa Rządu i wieczne paskudstwo dla Pana Sejmu.

Klucz podziału pracy.

Jeżeli więc chodzi o naprawę konstytucji, to uderzyć należy nie gdzie indziej, jak w wyszukanie klucza podziału pracy tak, aby ustawicznie wzajemnie następowanie sobie na nogi nie miało miejsca — tak, aby każda z tych sprężyn mogła swobodnie działać w przeznaczonej jej dziedzinie. Naturalnie, że ściślej określić prawnych w dziedzinie politycznej jest ideałem niedoścignionym. Im bardziej jednak do ściśłości się dochodzi, tem jest le-

piej netylko dla zainteresowanych osób, (z wyjątkiem naturalnie wszelkich świni i kręćcaży łowiących ryby w mętnej wodzie), ale i dla samej rzeczy, nad którą się pracuje.

Jednym z najprostszych rozstrzygnięć, (najprostszymi napozór) — jest oddanie Panu Prezydentowi rządu i złożenie na Jego barki pracy rządzenia tak, aby On zastąpił właściwie rolę Szefa Rządu. Nie powiem, aby konstytucja obecna temu zanadto zawadzała — stwarzała ona tylko bardzo śmieśny i głupi mój rządzenia nie bezpośrednio, lecz przez kogo innego, — przyczem „tym innym” był także jeden człowiek tak, że ci dwaj ludzie: Pan Prezydent, najwyższy przedstawiciel państwa i Szef Rządu, swobodnie byli na to, by jak kule na bilardzie stałe o siebie uderzać i stale rozskakiwali się w różne kąty. Nie przypuszczam, ażeby nawet dwaj rodzące bracia, już nie kochające się małżeństwo, mogło długo wytrzymać w tej dziwacznej śmieśnej roli: gdzie się to chyba dla „teretis gaudens”, który jak dotąd stał miał także pretensje do rządu i rządzenia.

Zwróćcie prztem uwagę, że o bez-

Co mówią cyfry.

Spróbuję więc podjąć do kwestii drogą zupełnie inną, spróbuję sięć drogą nieskomplikowanych także cyfr.

Pomijając trzema sprężynami państwowej centrali mamy jedną: to jest Pana Prezydenta, gdzie jest tylko jeden człowiek; mamy drugą: rząd, gdzie jest ich już czterem, a mamy i trzecią: sejm i senat, gdzie liczba ludzi dochodzi do sześćdziesięciu. Gdy zastanowić się nad temi liczbami, to łatwo dojdziemy do wniosku, że każda praca taka czy inna, inaczej wyglądająca musi przy przejściu przy Prezydencie, inaczej przy przejściu przez rząd, a jeszcze inaczej przy przejściu przez sejm i senat. Przechodzi więc spacer, gdy jest zrobiony przez jednego człowieka — inna metoda jest robiona, niż wtedy, gdy to robi czterem ludzi, a już bardzo i bardzo inna, gdy jest czyniony przez kilkuset ludzi. Często bowiem na ulicy zabraknie miejsca dla takiego masowego spaceru i często musiałby być zatrzymywane tramwaje, bieg aut, chybały — autu ten tłum trakowały. Pomijam te wszystkie materialne warunki pracy, które wydać się mogą tu zanadto pro-

średnich rządach mowy być nie może już chociażby dlatego, że one przy komplikacji życiowej obecnych czasów nie są możliwe dla niego, gdyż rządy bieżą netylko droga hierarchii służbowej, ale nawet i w pewnej przestrzeni, nie dopuszczającej bezpośredniości. Czasy, gdy pod jaworem siadano, rozciągając się kobieczer dla jednego, dla drugich zaś zostawiając gołą ziemię, gdy pod jaworem sprawiano i sądy i rządy, — dawno minęły; i trudno dziś tęsknić do powrotu do takich dobrych czasów. Gdy się zaś ma do czynienia z trzydziestu milionami ludzi — to taka piękna prawda o bezpośredniości rządów musiała być zajęta dla jednego człowieka półtora wieku życia i to kto wie, czy by tak długi przeciąg czasu mógł takiemu bezpośrednio panu wystarczyć. To jest mocno wątpliwe.

Najprostszym sposobem rozstrzygnięcia nazywam go dlatego, że tak myślą najczęściej ludzie, którzy myśleć nie chcą albo nie umieją, i pomimo, że pociągają on może umysł brakiem komplikacji w konstrukcji, nie odpowiada najzupełniej istniejącej komplikacji życia i środków do życia i to tak dalece, iż najprostszym istotnie sposobem ten nie jest.

to przytaczano, chociaż z nich więcej konsekwencji wypływa, niż to ludzie chcą widzieć. Lecz w psychicznych prawdach system jednego człowieka jest inny niż system kilkusetu a już różni się jak niebo od ziemi od systemu kilkuset.

I wtedy nie można jednego człowieka obciążać techniką pracy tak dalece, iż jeden człowiek gdyby był nawet olbrzymem, toby temu nie podolał; gdyby nawet żył wieki, to nie potrafiłby tego uczynić. Gdy zaś z metody pracy indywidualnej jest związane i odпочnek indywidualny i właśnie taki spacer, — to zarówno wzrost musi być odpowiednio zwiększony, jak i długowieczność odpowiednio przedłużona.

Dlatego też pozostawia należy rządowi, który się podzielił na kilkusetą gałąź może, wszystko to, co jest rzędem istotnym i wszystko to, co jest związane z techniką pracy rządowej i nie należy Prezydenta, Najwyższego ze wszystkich Obywateli Państwa, obciążać trezami techniki rządzenia, pozostawiając jemu swobodę w innej dziedzinie pracy rządowej.

Najprostsze sposoby — najprostszymi bynajmniej nie są.

Już z tego, co powiedzialem, jest — zdaje mi się — widoczne, że tak zwane najprostsze sposoby są niesety najczęstszymi wcale nie prostymi i przeczęciami komplikacji życia; ci, którzy w kierunku jakoby najprostszymi rozstrzygnięć idą, wydają mi się kurczakami, które, aby mi myśleć — chociaż głowy w śnieg, wystawiając resztę ciała na wszystkie uderzenia losu. Maszyna bowiem pracy centralnej jest ciągle mieszaniną dwóch bardzo trudnych do określenia i ściślej chemicznej analizy esencji. Jedną z nich jest polityka, drugą zaś jest technika życia i technika pracy. I dlatego tak trudnym jest regulowanie każdej pracy u nas, podobnie, jak trudnym jest do retorty domieszać coś takiemu, co burliwym falam, grzącym przy rozsądzeniu, dając spokój lub odwrotnie: — podniecie.

Niesety — za często trzeba brać u nas pod uwagę burze w szklance wody.

możliwe do urządzenia tylko dla jednego człowieka, nie zaś dla sześć, nie dla tysięcy.

Prezydent winien być głównym regulatorem machiny państwowej.

Gdy nieraz nad tą kwestią jest zastanawiano, przyszedłem do wniosku, że główna praca Prezydenta musi być regulowanie najwyższej pracy państwowej tak, aby ona zbyt wielkich zgrzytów nie miała i by przesydko, które napotyka, nie były rozwiązywane zanadto jednostronnie, to znaczy, że praca Prezydenta, jako najwyższa dbać musi o równowagę i harmonię, pomimo wszelkich tarć i nawet walk. Lecz wtedy, gdy ta właśnie rola przydała Prezydentowi, nie może Prezydent być pozostawiony bezpośredniej władzy nad wszystkimi stronami, które to dają starcia, brak harmonii i zrytów. Nie może zatem konstytucji nie dać Prezydentowi praw bezpośrednich w stosunku do każdego z Ministrów, tak samo, jak w stosunku do Sejmu czy Senatu. Niechybnie powiedzą mi, że Prezydent ta władza jest odrażona, gdyż wątpię nie należy. Ze konflikte zdania Ministra z Prezydentem kończyć się musi dymizja Ministra. Lecz jest to tylko zrywający zwracz, ale nie zapisana w konstytucji możliwość Prezydenta zwolnienia każdego z Ministrów, i ta praca musi być oddana pod bezpośrednią władzę, a nie pośrednią, po przez kogoś. To samo jednak tryebić się musi i pracy Sejmu i Senatu, netylko w wypadku rozwiązania Sejmu, gdyż to nie jest regulowanie pracy i to nie jest oddzielenie dbanie o to, by maszyna zanadto nie skrzyżyla. I gdyby Prezydent miał możliwość swoje postanowienia w samym porządku pracy Sejmu rozkazać, zolobony uniknąć. Dodam, że wstydymy było dla takiej konstytucji, aby omślała sie w wypadkach postanowienia Prezydenta w stosunku do poszczególnych Ministrów, jak i do Sejmu i Senatu, żadać jakiegokolwiek kontrastywny. Nie wydać mi się bowiem moim zdaniem swarzenie jakiejś specjalnej prawdy, zwlanicznie kontrastywnymi, w wypadkach, gdy chodzi jedynie o osobiste rozstrzygnięcie w najwyższych sprawach państwowych.

Nie na to właśnie wybieramy Prezydenta, jedynego człowieka w całym państwie, na którego wkładamy najcięższy obowiązek reprezentowania całości państwa, a nie poszczególnych jego kawalków, nie poszczególnych grup i nie poszczególnych stowarzyszeń, abyśmy mieli prawo w stosunku do niego pracować tak wstretnie i ohydnie, jak nasze niecne i niekierzące przyzwyczajenia. Nie na to stawiamy go poza nawias codziennosci zjawisk życiowych ze wszystkimi życia drobiazami, w których tak chętnie nurzamy swoje obywateli i inne części ciała, i nie na to ustawmy go od wszystkiego, co jest brudem życia, sami łapczywie łapy wsuwając wszędzie, gdzie brud, — aby nie dać praw zarzem Prezydentowi do spełnienia swej roli Pierwszego Obywatela Rzeczypospolitej, o czem chętnie i sroki krzyżca. W sprawie więc regulowania maszyn pracujących ze zgrzytami, w sprawie więc wszystkiego, co jest kryzysem państwowym — mus jest ujęcia indywidualnych sił jednego człowieka, lecz wara wroch przetrząść temu w tej wielkiej pracy. Ie razy zastanawiałem się nad tem właśnie rozstrzygnięciem jednej z najważniejszych prawd konstytucyjny nowoczesnych państw, tyle razy myśl moja bezwiednie analizcz-

no-krzyżca — biegła ku próbom takiej właśnie jednostki pozostawionej w najkrzyżniejszych z kilkadziesiąt milionów ludzi momentach, samej sobie, — pozostawionej bez pomocy w największych i największych wargłównych i bezradnej nie raz chwilę, przeklinającej swoje istnienie. Ja należę do ludzi bardziej silnych, powiedziałbym bardzo wyjątkowo obdarzonych siłą charakteru, ale i mocą decyzji, a zaimplementowałem urząd nierzadko Naczelnika Państwa, ale i Naczelnego Wodza podczas wojny co zdaniam moim — znacznie większe presje na duszę wywierca niż codzienne w porównaniu z wojną tarcia życia politycznego. A jednak mając tak wyjątkowo, się przechodziłem wahań tak silne i mocne, i tak niekiedy meżące, że wpatwie, by inna meka pokornych się dała z podobną. I wiem dobrze jak człowiek w takich położeniach szuka jakiegokolwiek oparcia, by chociaż na chwilę odetchnąć, by wczynie nie być samemu.

Dlatego też zupełnie spokojnie mówili sobie, że w tych największych decyzjach, związanych z nieuniknionymi krzyżami państwa, niewolno nakazywać, lub też zaciępać te czy inne sposoby, których używa Prezydent dla stworzenia w swej głowie jasności sytuacji, lub pewności w dobotce środków, jest wtedy doprawdy wszystko jedno, czy komuś pozostawiono decyzję, jakimi drogami człowiek do decyzji dochodzi. Nieraz się śmiałem, znając bezność sądu mego olemienia, które takim brakiem decyzji jest pietnowane, gdy szuka jakichś przepisów niemających dla załomów duszy ludzkiej szukającej decyzji. I na przykład, latem '14 jak dziki po kilku bokach, stukać nogami jak dziki osioł i niedługo rzucając się z kulakami na każdego, kto mi w tej chwili przeszkadzał. A będzie mi wtedy jakiś pan

przepisywał, że ja się muszę rzucić w jakichś łajdaki. Inny może zechce w takich wypadkach zarządzać kina. I co komu znowu do tego? I jest

Kwintesencja wywiadu.

Jakkolwiek jednak patrzylibyśmy na decyzje tych ludzi i na sposoby ich uzyskania, niechybimy wydać mi się faktem oddanie decyzji we wszystkich krzyżach państwowych w ręce jednego tylko człowieka, który obowiązany jest swoją decyzję przekazać innym do spełnienia. Jest to więc ta wysoka praca regulacyjna całości państwa, która musi być oddana Prezydentowi z zupełnym zabezpieczeniem możliwości jej wykonania przez Niego i możliwości czynienia tego bez specjalnych przeszkód robotniczych. Mu przez namienności i zawisłości ludzkie. W jakie kto paragraf to może żądanie ubierać — jest to mi dość obojętne. Nie staram się nawet myśla pracować nad nim, lecz czuję, że uczyniłbym bar-

takich sposobów indywidualnych całej mnościwo, gdy dusza szuka spokoju i jasności myślenia.

do że w moim własnym mniemaniu, edybm tej sprawy nie podniósł, nie starał się jej bronić i publicznie jej nie przedstawiał.

Na zakończenie dodam, że wzięwszy zawsze całość poruszonych przezeń kwestii z wyborem Prezydenta inna droga, niż przez Sejm i Senat tak, by uczynić i prawnie i zwyczajowo Prezydenta możliwie od tej strony niezależnym i wybranym zatem inną drogą przez cały kraj; i wtedy nich mi wolno będzie najmniejszą prawdę wypowiedzieć, że zarzut, pod tym względem czyniony, jakoby ta droga oznaczała demagogię — czynione są przez najgłupszych i najdurniejszych demagogów.

Tajemnicze wybuchy na G. Śląsku.

Spracami zredukowani robotnicy?

Katowice, 14 grudnia. (PAT.) Dnia 12 grudnia br. o godz. 23.15 nieznanymi sprawcy podurczili w ogrodzie mieszkanca dyrektora kopalni Mysłowickiej, Breiera, dwa granaty ręczne. Wybuch tych granatów nie wyrządził żadnych szkód. Dnia 13 bm. o godz. 1.15 nieznanymi sprawcy spowodowali przy mieszkaniu urzędnika kopalni Mysłowickiej, Jana Reisa, wybuch naboju, używanego w kopalni, przyczem skutkiem eksplozji wyleły zostały szyby w oknach. Wobec pojawienia się w dzienniku „Kattowitzer Zeitung“ z dnia 12 grudnia br. notacji o zamierzonym zwolnieniu z kopalni mysłowickiej 700

robotników, zachodzi podejrzenie, że sprawcami dokonanych czynów mogą być zagrożeni redukcją robotnicy. W dniu 13 grudnia o godz. 1.20 podłożono naboju dynamitowo pod okno sąli Schulvereinu w Mysłowicach. Wskutek wybuchu zostało wybitych 6 szyb oraz wyrwane zostały okiennice. Na miejscu zamachu znalaziono jeszcze jeden naboju z lontem i kapsuzem. Ofiar w ludziach nie było. Domy mieszkalne, należące do kopalni, zabezpieczono, a za sprawcami wszystkich trzech zamachów wdrożono energiczne dochodzenia.

Bunt wojskowy w Hiszpanji

zostal krwawo stłumiony.

Madryt, 14 grudnia. (PAT.) Po wczorajszym posiedzeniu Rady gabinetowej wydano komunikat, głoszący, iż w Jacy powstańcy poddali się i wszyscy powrócili do normalnego stanu. Gubernator wojskowy i szereg innych osobistości wziętych do niewoli przez powstańców, odzyskali wolność. W walkach po obu stronach było 7 zabitych i 27 rannych. Wojska rządowe

wzięty do niewoli 500 powstańców.

Madryt, 14 grudnia. (PAT.) Sad wojenny skazał na śmierć kapitanów Galana i Salinas, organizatorów buntu w Jacy. Wyrok został wykonany. Pozostali oficerowie skazani zostali na dożywotnie więzienie.

Hendaye, 14 grudnia. (PAT.) Według wiadomości, nadesłanych z Madrytu, w Huesca ogłoszono wczoraj po-

Z powodu ogólnej stagnacji sprzedaje wszelkie

FUTRA

o 30% taniej

F. SALOMON BACZES

Lwów, ul. Krakowska 1. 6.
Tel. 21-28. Ugi w spatach.

południu stan obłączenia. Powstańcy liczyli wszystkiego 700 ize uzbrojonych żołnierzy oraz kilkadziesiąt tysięcy studentów z Madrytu, Huesca i Saragossy. Studenci z Madrytu przybyli do Jacy przez kilka dniami, samochodami ciężarowymi. Dziś wzięli prawie powstancy, którzy zdolałi uknąć, oddali się do dyspozycji władz. Rząd hiszpański ubolewa nad tragicznymi stanami powstania, jest jednak przekonany, iż zachowanie nieugiętego stanowiska było konieczne dla przywrócenia spokoju.

Parýz, 14 grudnia. (PAT.) Korespondent Agencji Havasa w Bordeaux podaje że źródła przyrnych następujące wiadomości o wypadkach w Hiszpanji: Ubiegłej nocy powstańcy posunęli się w kierunku Ayerbe i zamierzali okopać się w dolinie, lecz w pobliżu Snelua natknęli się na idące z Huesca i Saragossy dwie kolumny wojsk rządowych, którym towarzyszyło 8 baterii artylerji. Artylerja zaczęła ostrzeliwać powstańców, dziesiątkując ich tak, że po upływie pół godziny powstańcy pierzlihi w popłochu. Wojska rządowe otoczyły oddziały powstańców, które na polu bitwy pozostawili około 20 zabitych, wielu rannych, samochody ciężarowe oraz znaczne zapasy broni i amunicji. Przywódcy powstańców wzięci zostali do niewoli. W szeregach powstańców znajdowali się trzech kapitanów oraz wielu podoficerów. Po stoczonym walce wojska rządowe wymaszerowały w kierunku Ayerbe i Jacy celem ostatecznego stłumienia buntu. Liczni powstańcy cywilni i wojskowi schronili się w góry przed następującymi wojskami.

PILIC
Herbatę RIEDLA
Lwów, Rutowskieg 3.

Szkló, Porcelane, Kryształy
FIRM **ALEKSANDR ONYSKO**
I. Hallicka 20 (róg Walowej) Tel. 69-75

Po powrocie z zagranicy najnowsze fasony ubrań męskich tania i solidnie wykonują

ZUCZKOWSKI MIKOŁAJA S
TELEF. 45-42.

Leon Piniński.

(Z powodu złotych godów z Uniwersytetem lwowskim).

Lwowska „Alma Mater“ obchodzi w dniu dzisiejszym uroczystą nieczęstą a prawdziwie wspaniałą: złote gody z najznakomitszych swoich wychowanków i profesorów zarzem, który na katedrze uniwersyteckiej świeci 50-letnie stopnia doktorskiego, otrzymanego w teże Wszchnicy.

Cały Lwów i cała nauka polska wie, że mamy tu na myśli „odrodnika doktora“ Leona hr. Pinińskiego, profesora prawa rzymskiego w Uczelni Jana Kazimierza.

Senat akademicki i grono profesorów naszego Uniwersytetu, koledzy starsi i młodszy, reprezentanci społeczeństwa polskiego i najwspanialszych instytucji naukowych, młodzież akademicka i liczni wychowankowie Profesora — oddają dziś hołd pracy i zasługom niepospolitego Uczzonego i Nauzczyela.

Alle by pisać dorywczo i bez głębszego przygotowania o roli Leona Pinińskiego w naszej kulturze i w naszym życiu wyjątkowym, trzeba byłoby doprawdy śmiać. Działalność dziesięcioletniego Jubilata szła bowiem w tyłu kierunkach, ogarniała tyle dziedzin, że trzeba by odrzucić kilku specjalistów, aby mogli napisać o wszystkim i tak, jak należy.

Leon Piniński prawnik i autor dzieł prawniczych pierwszorzędnej wagi, to nie tylko nauczyciel i profesor jednej z Szkoł z Najwyższych, ale zarzem esteta i znawca sztuk plastycznych w wielkim stylu, historyk sztuki, głęboki znawca i krytyk muzyki, szeroko znany zbieracz i mecenas sztuki i artystów, świetny uczytelniczo-humanista i autor poważnych dzieł literackich i wzbijający przez szereg lat policyjki i magistr stanu, wielce zażyłowy obywatel, ozdoba naszego ziemiństwa kresowego, działacz, pisarz, mówca niestrudzony a zgoła niepowspędzi.

A poza tem wszystkim, czy raczej ponad tem wszystkim, pozostaje osobowość człowieka, stworzona na wielką miarę, jedna z tych, którym — jak to niedługo czyniono — wartości poświęcił osobny opisy i szczególną analizę.

Leon hr. Piniński, syn arystokratycznej rodziny ziemiańskiej, kresowiec z krwi i kości, urodził się we Lwowie 8 marca 1857 r. Studja jawnymajnalne i uniwersyteckie odbywał w Tarnopolu i w naszym mieście, na wydziale prawniczym. Poświęcił się zawodowi prawnika, pogłębiał studjum jurydyczne zagranicą, w Lipsku, Berlinie i Wiedniu, doktorat praw uzyskał jednak w lwowskiej Wszchn-

nicy. Mając wybitne powołanie naukowe, habilitował się we Lwowie w r. 1886, jako docent prawa rzymskiego, a w r. 1891 został na mianowany profesorem tegoż przedmiotu.

Na stanowisku profesora Uniwersytetu Lwowskiego działał jakby w dwóch etapach: najpierw w latach 1891—1908, poczem wyjechał do Francji, a w czasie której Piniński sprawnie cały szereg wybitnych funkcji publicznych; w 1919 z chwilą powstania wolnego Państwa Polskiego, powrócił jednak na ukochną katedrę, mianowany honorowym profesorem prawa rzymskiego i karnego, a pełniąc de facto, aż do chwili obecnej nieprzerwanie, obowiązki profesora zwyczajnego, czynnego w pełnym wymiarze wykładów i godzin.

Dzięki zasługom naukowym osiągniętej prof. Piniński najwyższe odznaczenia, jakimi nauka nasza rozporządza. Od r. 1895 był członkiem-korespondentem, a od r. 1903 jest członkiem czynnym Polskiej Akademji Umiejętności; godność członka czynnego „Lwowskiego Towarzystwa Naukowego“ piastuje od samego początku tej Instytucji. W r. 1900 uzyskał godność doktora honoris causa Uniwersytetu Lwowskiego, a w roku akademickim 1928/29 był rektorem Wszchnicy Jana Kazimierza.

Przez 10 lat z rzędu piastował prof. Piniński stanowisko posła do parlamentu wiedeńskiego (1888—1898),

w latach 1898—1903 był Namiestnikiem Galicji, w latach 1903—1918 członkiem austriackiej Izby Panów, ponadto członkiem austriackiego Trybunału Państwa, członkiem Krajowej Rady Szkolnej i t. d.

Należał — w czasach zaboru szereg reprezentatywnych osobistości społeczeństwa polskiego, z którymi rząd austriacki liczył się musiał i liczył się istotnie; budził respekt ogromnie zdolnościami i rozległością horyzontów, czystością charakteru osobistego i narodowego, i tą głęboką kulturą indywidualną, która nie mogła nie zniewala i nie imponować.

O pracach prawniczych Leona Pinińskiego mówić tu nie będziemy. Ocenili je należyście fachowcy. Wystarczy wymienić jego 2-tomowe dzieło „Tabestand des Sachbesitzerwerbes“ (Lipsk 1885—1888), prac „Begriff u. Genesen des Eigentumsrechtes“ (Wiedeń 1902), studjum o wielkich prawnikach niemieckich: Iheringiu i Windscheidzie, polską pracę o pojęciach i granicach prawa własności i t. d.

Bardziej znane szerokim kolom czytelników polskich są prace estetyczne, filozoficzne i literackie Leona Pinińskiego, w których przemawiał o różnych dziedzinach kultury i życia człowieka, ogryndamy myśliciel, wrażliwy, świetnie przygotowany esteta i pisarz o swoistym stylu i swoim pięknym polskiego języka.

Z Rady miejskiej.

Na sobotnim posiedzeniu Rady Przybocznej przed przystąpieniem do porządku dziennego r. dr. Dworczyński wniósł interpelację do Prezydium w sprawie ponownego zawieszenia w Teatrze Wielkim kurtyny pendzla Siemiatyckiego, oraz przywrócenia sali obrad Rady obrazu Styki „Polonia”.

Następnie z porządku dziennego r. dr. Brzeski referował sprawę zasiłku dla pracowników gmin. Referent przedstawił, iż t. zw. 11 pensja udzielana od szeregu lat pracownikom gminy została przez Województwo skreślona z budżetu gminy, jako mająca charakter statku, co jest niezgodne z rozporządzeniem Prezydenta Rzęplitej regulującym uposażania pracowników samorządowych według norm uposażeń pracowników rządowych. Zasiłkami temi będą objęci także emeryci, jakoteż wdowy i sieroty po pracownikach gmin. Po odmiennym wniosku r. Langa, który wniósł na 90 proc. zasiłku, uchwalono wniosek referenta. Zasiłek świadczony dla pracowników gminnych wynosi w sumie 672 tys. zł.

Następnie uchwalono upoważnić prezydium miasta do realizacji elektryfikacji powiatu lwowskiego i przyzłych powiatów bez Wielkiego Lwowa, wedle określonego planu, oraz do utworzenia w tym celu Spółki elektryfikacyjnej, której kapitał zakładowy złożony zostanie przez M. Z. E. w wysokości 60 proc., M. Z. W. w wysokości 30 proc., oraz przez jeden z banków lwowskich w wysokości 10 proc.

W sprawie statutu podatku od widoków uchwalono utrzymać opłaty w dotychczasowej wysokości, z wyjątkiem podatku od fars, rewii i operetek, który podniesiono do 10 proc. W tej sprawie p. dr. Chotofecki wniósł interpelację do prezydium w związku z odezwą dyr. Czarnowskiego, o awiaracina szereg zarządów przeciw gminie. Prez. Brzozowski odpo-

Takie rozprawy Pinińskiego, jak „Przechadzka po Muzeum Madrytu”, „Ewolucja i moda w poematach piękna”, „O operze nowoczesnej i znaczeniu Ryszarda Wagnera, oraz o Parsifalu”, „Muzyka jako czynnik kultury”, „Pod wrażeniem rozmyślań Marka Aurego”, „Sądy Goethego o sztuce włoskiej”, wnikliwe, doskonałe studium o Jaku Maleszkim, wreszcie pierwszorzędny walec monografia dwutomowa o Szekspirze i jego dziełach, — to rzeczy, które zachowują na długie czasy swą wartość niepowzruszoną w piśmiennictwie polskim i polskiej kulturze.

Pisał je nie robotnik naukowy, odwołujący nieraz w pocie czoła skłęb po skłęb, aby dać rezultat cenny, a nawet i wartościowy, ale badacz tego typu, dla którego wchodzenie w kramie nauki i piękna jest najgłębszą potrzebą umysłu i najprawdźszą w życiu rozkoszą; prace Pinińskiego, narwy te niewielkie rozmiarom, wyrosły z dużego, radosego obcowania z duchami wielkimi, z przeżyć głębokich i zdobywczych, z dużych, pięknych godzin zadumy, nad ludźmi i dziełami ich, których warto powracać po wiele razy.

Erudyt rzetelny a wielostronny, uczony przygotowany do swoich badań najpełniej, człowiek o kulturze wysokiej a niezmiernie czułej, którą wzięt z rasy i z siebie samego, — umiał być Piniński w badaniach tychż zarazem filozofem, wdręjącym wla-

wiedział, iż nie należy łączyć sprawy sporu dyr. Czarnowskiego z gminą, który jest w trakcie postępowania sądowego, ze sprawą bezrobotnych aktorów. W tym kierunku zarząd miasta robił starania dla stworzenia teatru objazdowego, któryby odnośnym zespołowi dał podstawy artystyczne.

Następnie z referatu dra Ruffa uchwalono ośobodni targowice dla zwierząt użytkowych i handlowych od targowicy dla zwierząt rzeknych.

Dwie nowe gminy.

Miasto Lwów obiegła wczoraj wieść o nagłej śmierci sz. Ignacego Drexlera, profesora Politechniki, znanego urbanisty, autora szeregu cennych prac z zakresu, któremu poświęcił się z wyjątkowym umiłowaniem i zapłem. Pochodził z znanej i szanowanej rodziny kupieckiej, studiował we Lwowie i zarania, przedwzrostkiem historię rozbudowy miast. Zmarł w 52-ym roku życia, pozostawiając żonę, uletnowaną śpiewaczkę estradową i córkę Krystynę. Wiadomości

Sprawa oddania w dzierżawę dwóch folwarków w Błoni, fundacji Gosiewskiego, wywołała ponownie długą dyskusję. W rezultacie uchwalono w myśl wniosku ref. Kurkowskiego wydzierżawić folwarki p. Grabowskiemu, przeczem przyjęto poprawkę inż. Litwowskiego, ab w kontrakcie wstawił klauzulę umożliwiającą gminie ewentualne wyłączenie z ok morków (staw) dla urządzenia gospodarstwa rybnego.

W końcu po referacie r. Deszberga, uchwalono statut fundacji polskich harscerskich kolonii wakacyjnych im. ś. p. dr. Alfreda Burzyńskiego.

o jego niespodziewanej śmierci przewlekle społeczeństwo lwowskie z serdecznym żalem i głębokim współczuciem dla osieroconej rodziny.

W sobotę wieczorem zmarł również w naszym mieście uletnowany pełzaczka, Mieczysława Korwin Piotrowski, w 57-ym roku życia. Pochodził z Kamieńca Podolskiego, od szeregu jednak lat pracował we Lwowie, zdobywając tytuł i uznanie zasłużone i ogólną sympatię.

Sprawa posła Korfantego.

Katowice, 14 grudnia. (P.A.T.) Na sobotnim posiedzeniu Sejmu śląskiego poseł Kempke (chrz. dem.) inieniem komisji regulaminowej referował sprawę zawieszenia wszystkich postępowañ karno-sądowych, wdrożonych przeciw posłowi na Sejm śląski Wojciechowi Korfantemu, i sprawę zwolnienia go z więzienia. Następnie poseł Hager (chr. dem.) inieniem swego klubu przemawiał za przyjęciem wniosku komisji,

przeciw wnioskowi zaś poseł Witeczak (nar. chrz. zjedn. pracy), który oświadczył, że członkowie jego klubu zważają się przychylić nietykalności polskiej. W głosowaniu wniosek o zawieszenie postępowania przeciw posłowi Korfantemu zdał przyjął 25 głosami przeciw 18. Za wnioskiem głosowali posłowie Ch. D., N. P., R., socjaliści i Niemcy, przeciw posłowie z Nar. Chrz. Zjednoczenia pracy.

Konflikt Anglii z Watykanem.

Incydent z gubernatorem ang. w Betleem.

Rzym, 14 grudnia. (P.A.T.) Sferę watykańską poruszone zostało wiadomością „Corriere della Sera” z Jerozolimy o wkroczeniu gubernatora angielskiego do świątyni groby Betlejemskiej i nakazie rozłączenia prac restauracyjnych ołtarza Złobka Jezusowego. Kuriosum. Francuzkanin O. Mareta gościsz zaproszotał przeciwko pogwałceniu status quo miejsca świętego, który wykluczał wszelką ingerencję rządu w sprawach utrzymania porządku w

sanktuarjach. Pomimo protestu, prace restauracyjne zostały rozpoczęte. Oczekiwane jest wystąpienie oficjalne delegata apostołskiego, przebywającego chwilowo w Egipcie — który ma zwrócić uwagę królowi katolickich na dokonanie gwałtu. Sferę katolickich w Jerozolimie widzą w incydencie angielskim kontynuowaniem planu angielskiego, systematycznie zmierzającego do pomniejszenia wpływów łacinińskich w Ziemi Świątej.

beżonnej galerii poświęcił najpiękniejsze chwile swego życia i cały swój majątek.

Palacý Jego przy ul. Matejki był zawsze wniernym asymlem najcieńszych natchnień artystycznych, ichą szkoła dla niejednego młodego twórcy, miejscem niezliczonych artystycznych gawędek i sympozjów; i tych lekcý, które umiał dawać tak niepozornie mądre. Tuż przedziło się — w ożywień chętnych — który ma zwrócić uwagę królowi katolickich na dokonanie gwałtu. Sferę katolickich w Jerozolimie widzą w incydencie angielskim kontynuowaniem planu angielskiego, systematycznie zmierzającego do pomniejszenia wpływów łacinińskich w Ziemi Świątej.

A teraz te najdroższe, wypielęgnowane skarby, najpiękniejsza spuścizna Leona Pinińskiego, idzie na Wawel, ofiarowana szczerą dłoń Władciciela!

Słyszysz się coraz o nowych darach, składanych przez dzisiejszego Jubilata wolnemu Narodowi i Państwu Polskiemu, na przyzobdobienie wiekowej siedziby królów polskich. Spelnia się może w ten sposób najpiękniejszy sen tego „austriackiego namiestnika B. Gallici”, w którego piersiach było zawieszonę najgorętsze, miltujące serce najlepszego Polaka.

Leon Piniński — to piękny typ polskiego mecenasu kultury, przypominający święte czasy mecenatu naszej arystokracji, dzisiaj niestety zapomnianego i zamianowanego zwykłe na inne wa-

Uroczystość wręczenia nagród Nobla.

Troczonocne wręczenie nagród Nobla miało charakter szczególnie uroczysty, po pierwsze z powodu przypadającej 30 rocznicy rozdziału pierwszych nagród, po drugie zaś z tego względu, iż wszyscy laureaci troczonocni osobliwie przybyli do Stockholm dla odebrania nagród.

Rozdawanie nagród odbyło się jak zwykle dn. 10 grudnia t. r. w rocznicę śmierci fundatora nagród Alfreda Nobla.

Sala pałacu koncertowego, mogąca pomieścić 2.000 osób, zapelniała się doborową publicznością. Po przybyciu króla i innych członków rodziny królewskiej prezes fundacji Nobla gubernator Hammarströmd b. prezes Rady Ministrów dokonał otwarcia posiedzenia, poczem zabrał głos przewodniczący komitetu nagród Nobla z dziedziiny fizyki prof. Plejler, który charakteryzował zasady nauki i laureata w dziale fizyki, profesor uniwersytetu w Kalkucie sir Shandrasekhara Venkata Ramana. Po przemówieniu ten laureat odebrał z rąk króla nagrodę, dyplom oraz medal. Z kolei profesor Soederbaum, prezes Komitetu Nagród Nobla w dziale chemii powitał laureata nagrody w dziale chemii profesora uniwersytetu monachijskiego Hansa Fischera. Następnie powitano laureata w dziale medycyny prof. austriacki Karł Landsteiner z Instytutu Rokitellera w Nowym Jorku — przez prof. Hedera. Prezes komitetu nagród Nobla w dziale medycyny i pisarz amerykański Sinclair Lewis, powitano przez stałego generalnego sekretarza Akademii szwedzkiej znanego pisarza E. A. Karfelda.

Wręczenie każdej nagrody zapowiedziane było przez podniesienie sztandaru króla czystego laureata. Uroczystość zakończyła się odegraniem przez orkiestrę hymnu narodowego szwedzkiego „Du gamla, du fria”.

Równocześnie wręczone zostały w Oslo nagrody pokojowe Nobla za lata 1929 i 1930 b. sekretarzowi stanu Kelloggowi i arcybiskupowi Szwecji Soederblomowi.

MORZE — TO DROGA POLSKIEJ W ŚWIAT!

lory. To jeden z tych, co to szlachetne swoje opierał nie tylko na rodzie, ale na nauce, pracowitości i gorącym piórze, na myśli wysokości i hojności dla społeczeństwa niewyuczerpanej. Byli niegdyś tacy w Polsce: Czartoryscy, Ossolińscy, Zamoyscy, Działynscy, Barworscy i wielu, wielu innych: hrabiowie - pisarze, arystokraci - uczeni, badawcy w czystej sztuce i pracownicy, zbierający biblioteki dla Narodu, obdułujący swe majątki, aby uzupełnić luki w swych zbiorach i muzeach, w których spędzali całe dnie, jak w świątyni.

Dzisiaj jest ich coraz mniej! Ale mo że kiedyś będzie ich znnowu więcej... Wszakże dobrego przykładu nie brakuje.

Profesor Leon hr. Piniński otrzymał dzisiaj — po 50 latach — ponownie godność doktorską Uniwersytetu Lwowskiego.

Prasara piękna i duża w wymagająca jest formuła przysięgi doktorskiej. Obecnie uważa się ją często tylko za tradycyjny piękny frazes.

Leon Piniński wziął przed so lawę te formuły doktorską całkiem na serio i — jak Rzymianin — spelnil ściśle to, co poprzysiął.

Przezo Mu dzisiaj nowe laury doktorskie będą nagrodą za dokonane dobro i najpełniejszą wróżbą przyszłości jeszcze, czerstwiej i owocnej pracy dla polskiej nauki, szkoły i kultury.

Stanisław Lempiński.

KRONIKA

GRODZIEŃ

15

Poniedziałek

KALENDARZ
K. St. Fortunata
Gr. św. Awiana
Wielki świąt. 7. 16
Dziękuję 8. 13. 15
Opłata 4. 8. 10. 12

LWOWSKA

TEATR WIELKI
Poniedziałek, 15 bm., o godz. 7.30 wiecz.: „Kordjan” Słowackiego, w inscenizacji J. Schillera.
Wtorek, 16 bm., o godzinie 7.30 wiecz.: „Aida”, opera Verdiego.
Środa, 17 bm., o godzinie 7.30 wiecz.: „Kordjan” Słowackiego, w inscenizacji J. Schillera.
Czwartek, 18 bm., o godz. 7.30 wiecz.: „Fiolek z Montmartre”, operetka Kalmana.
Piątek, 19 bm., o godzinie 7.30 wiecz.: „Człowiek”, opera Paciego.
Sobota, 20 bm., o godzinie 3 popoł.: „Kordjan” Słowackiego, w inscenizacji J. Schillera. (Przedstawienie dla młodzieży po cenach miłośników).
Sobota, 20 bm., o godzinie 7.30 wiecz.: „Aida”, opera Verdiego.

TEATR ROZMAIŁOŚCI

Poniedziałek, 15 bm., o godz. 7.30 wiecz.: „Dzwony z Corneville”, operetka Planquette, nowy dramat.
Wtorek, 16 bm., o godz. 7.30 wiecz.: „Dorota Angersman”, dramat Hauptmanna.
Środa, 17 bm., o godzinie 7.30 wiecz.: „Dzwony z Corneville”, operetka Planquette. (Ceny dramatów).
Czwartek, 18 bm. i w dni następane o godz. 7.30 wiecz.: „Nowa omowa małżeńska”, komedia Bernarda Shaw’a. (Premjera).

TEATR MAŁY

Poniedziałek, 15 bm. i w dni następane o godz. 7.30 wiecz.: „Perfumy mojej żony”, farsa Lenza.
Kazimierz Justian, wzwany nagłe do Warszawy na sobotę 13 i niedzielę 14 bm., powraca i o poniedziałku rozpocznie z powodzeniem występy w Teatrze Nowości, gdzie z dr. L. Karłowiczem i M. Tarzańskim na czele zgranego zespołu tegorocz teatru krępie kapitała swą rolę „Dra Pytla”. Ceny miejsc nie podwyższono — zniki ważne.

REPERTUAR KINOTEATRÓW

APOLLO: „Syn białych gór”. (Film dźwiękowy).
CASINO: Ramon Novarro jako „Porucznik Armand”.
CHIMERA: „Milionowe paniny” z Mary Brian i Charles Rogers.
FATAMORGANA: „Jeziro miłości” i „Kochanka Razwolskiego”.
GRZYBNA: „Angelia” — dźwiękowy.
KOPERNIK: „Bydanie” — o Bieguna południowego” oraz „Trzej przyjaciół”.
LEW: „Czar Meksykański” — dźwiękowa komedia i „Znajoma z ulicy”, dramat dźwiękowy.
MARYSIENKA: „Z Byrdem do Bieguna południowego” oraz „Trzej przyjaciół”.
OAZA: „Przełotowa krwi”.
PALACE: „Alpiny” w Operze. — Film dźwięk, kolorowany z Lon Chaneyem.
PAN: „Symfonia zmysłów”.
PASAZ: „Z kraju beprawia” oraz dotychczas dźwiękowy.
PROMIEN: „Czterech Dżibłów”.
RAJ: Buster Keaton w dźwiękowym „Małżeństwo na siódmo”.
SPLENID: „Człowiek, który kręcił”.
STYLLOWY: „Trzy namitosci” i „Czarne Domino”.
ULICHA: Renee Adore w „Uwidziwnia kochanka” oraz „Monty na ognistym smoku”.

Posiedzenie Oddziału lwowskiego Polskiej Partii Socjalistycznej odbędzie się 15 bm. o godz. 19, w sali której ogólnie gmachu chemii Politechniki lwowskiej. Na porządku dziennym Dr. Z. Przyrembel: o polski fabrykacjonizm i politykę zbrodni (z dziej historii).
Tęto żywiłkami. W bieżącym roku, jak i w zaszłym, Woksyklub Klub Sportowy 5 paw. Lw. oddaje do użytku publiczności ten żywiłkami przy ulicy Janickiej 3. Dojazd tramwajami 1, 2, 3, 4, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Polskie Towarzystwo Politechniczne zawiadamia swych członków, że w środę, dnia 17 grudnia b. r., wygłosi w Lokalu Towarzystwa (ul. Zimorowicza 9) p. inż. Włodzisław Iwanowski odczyt pt. „Zjawiska wibracyjne w dorzeczu Górnego Dunaju (po ulicy Zbrucza)”. Odczyt ilustrowany będzie obrazami świetlnymi. Początek punktualnie o godz. 18.10. Gościć mile widziani.

Na posiedzeniu komisji arowizacyjno-żelaznicy, odbył pod przewodnictwem r. Maksymowicza, 22-twierdzone w myśl referatu dr. Schleichera, rachunki Miejskiego Zakładu Arowizacyjnego za lata ubiegłe i u-

dzienlowo Zarządowi absolutorium. Z porządku dziennego podwyższono opłaty za haki w przedchłodni z 30 na 15 groszy, oraz opłaty za komory w chłodni z 8 na 10 zł. mieszczące za miedź kw.

Zarząd obw. funduszu bezrobocia zawiadamia, że bezrobotnym, którzy powierają zaśsilki do 31 grudnia 1930 r., należy wypłacić je jeszcze za dalsze 4 tygodnie. Bezrobotni ci winni przedłożyć zaśsilki do gminy, stwierdzające, że po wyczerpaniu 13-tygodniowego zaśsilki, pozostają nadal bez pracy.

Zapoznać po poległych na wojnie. Magistrat przypomina, że osoby, które rozszcza sobie pretensje do zapotrzenia na poległych na wojnie, winny złożyć rozszczenia te pisemnie lub protokolnie najpóźniej do dnia 11 grudnia 1930 r., w przeciwnym razie utracą prawo do zapotrzenia inwalidzkiego. Przytem Magistrat zeznacza, że osoby te winny rozszczenia swoje złożyć bezpośrednio w referacie spraw inwalidów wojennych w starostwie powiatowym.

W sprawie wolnej przesiedlowi Rzeczypospolitej na całym obszarze Rzeczy-

pospolitej, odbyło się w sobotę zebranie członków Izby adwokackiej we Lwowie w wielkiej sali Sądu okręgowego przy ul. Batorego. Po referacie prezesa Izby, dr. Godlewskiego i dyskusji, uchwalono odpowiednią rezolucję, stwierdzającą konieczność najruchlejszego wprowadzenia prawa wolnej przesiedlowi adwokatów.

Redukcja cen na garderobę męską na czasie.

Zgodnie z ogłoszona zniżką cen materiałów sukienych, zawiadamia Firma A. Wittels, Składy Tekstylne we Lwowie, ul. Rutowskiego 7, o następującej Katedry, że dostarczą zniżkowaną garderobę męską do miary z pierwszorzędnych materiałów Bielskich w następujących cenach:
1) ubranie marynarkowe zgrzebne zł. 170, 2) ubranie wyczołwe zł. 170, 3) rąglan jesienny zł. 160, 4) wierzch futrzany mistowy zł. 200, 5) palto zimowe na watałnie zł. 250, 6) smoking z crepy wełnianej zł. 120 i t. d.
Firma Wittels, Składy Tekstylne we Lwowie, ul. Rutowskiego 7, otrzymała już w bieżącym sezonie ostatnie nowości materiałów sukienych na płaszcz damskie, kostiumy i sukienki. Kiedy sprzedaje po cenach bardzo przystępnych, a to na skutek poczynionych przez siebie firmie oszczędności zakupów we fabrykach Bielskich. 8200

Uczczenie pamięci pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej.

Bardzo poważna Akademia, urządzona wczoraj w sali ratuszowej przez Związek polskiej młodzieży demokratycznej, w ósmą rocznicę tragicznej śmierci Gabriela Narutowicza, zgromadziła liczną publiczność oraz reprezentantów władz, organizacji społecznych i młodzieży akademickiej. A-

kademję zagali przez Związek Wład. Pasek, poczem przemawiali akad. Mieniewski i docent Uniw. dr. Kazimierz Zakrzewski. Program Akademii uzupełnili produkcje orkiestry 26 p. p. i chóru mieszane szkoły technicznej pod dyrykacją prof. Naruckiego.

Rzadka uroczystość.

Dziś w południe w przedploniej doborowa publicznością uli Uniwersytetu J. K. odbyła się uroczystość odnowienia dyplomu doktorskiego prof. dr. Leonowi Pińskiego. Po pięknym przemówieniu J. M. rektora prof. Witkowskiego, ocenę całej działalności

naukowej Jubilata na polu prawa zaskiego dał prof. dr. Longchamps. Odnowiający dyplom odczytał prof. Oswald Balcer. Szczegółowe sprawozdanie z tej uroczystości podamy w numerze jutrzejszym.

Pomoc Polskiej Młodzieży Akademickiej.

W sali seynowej Województwa odbyło się walne zgromadzenie Wojewódzkiego Komitetu Pomocy Pol. Akad. Akad. — Posiedzenie otworzył b. Wojewoda hr. Goluchowski, jako dwuletni prezes, który w krótkim i nadzwyczaj rzeczowym przemówieniu podkreślił istotę cel i działalność Komitetu, dziękując za współpracę Senatowi akademickim, prasie lwowskiej, Komitetowi w Stanisławowie i Znanopolu oraz sekretarzowi p. E. Szczerowskiemu. P. Szczerowski odczytał następnie szczegółowe sprawozdanie sekretariatu i prezydium. Dalej odczytano sprawozdanie kasowe, ko-

misji rew. i komitetu w Stanisławowie. Na przewodniczącego uropozono p. Wiewiódę. Nakoniecznikow-Klukowski, który, dziękując za wybór wyraził nadzieję osiągnięcia przy współpracy prezydium mimo nadzwyczaj trudnej sytuacji gospodarczej odpowie dnich rezultatów. Na wniosek prof. dr. Halbana nadano członkostwo honorowe hr. Goluchowskiemu i uropozono go na przyszłego kierownika viceprezesa Komitetu. W zebraniu wzięli udział wszyscy Rektorowie W. U. we Lwowie, reprezentanci władz i prasy, oraz szereg znanych osobistości.

Przedświąteczna zbiorowa sprzedaż towarów.

Zapowiadana przedświąteczna sprzedaż zbiorowa towarów, która dochodzi staraniem Targów Wschodnich do skutku, odbywać się będzie w tygodniu przedświątecznym od czwartku dnia 18 grudnia do wtorku dnia 23 grudnia w Sali Giełdy Zbożowej w gmachu Izby Przemysłowo-Handlowej ul. Akademicka 17.

Ważną rolę w przedświątecznej sprzedaży odegrać ma w szczególności sprzedaż swych artykułów we własnych lokalach sklepowych w ramach wspólnej imprezy. Celowość i aktualność tej akcji, ma

Uporządkowanie ulicy Pyszczelnej.

Mieszkańcy domów przy ulicy Pyszczelnej zwracają się za naszem pośrednictwem z prośbą do Magistratu

do Magistratu nie odnosa dotąd skutku. Mimo, że po obu stronach ulicy Pyszczelnej jest już siedem domów mieszkalnych, wśród nich bardzo licznie odwiedzane sanatorium Czerwonego Krzyża, brak dotąd w dalszym ciągu ulicy, chodników kamiennych, kanalizacji i oświetlenia.

Ulica tonie w ciemnościach, a o wypadku nie trudno, gdyż na przewidywanym chodniku, w samym jego środku, wbito duży kamień, o który się mieszkający tej ulicy idąc w porze nocnej często potykają. Ulica ta jest zresztą z wielkim trudem dla obcych do odszukania, gdyż brak tablicy orientacyjnej z jej nazwą.

Przy dobrej woli i chęci ze strony Magistratu, dotychczasowe braki dalszy się może bez większych kosztów usunąć.

Ostatnie wiadomości z miasta.

CIEŹKO PORANE ZONE. Starszy posterunkowy Władysław Halacz z drugiego komisariatu Policji państwowej przytrzymał osobnika biegającego ulicą Na Błonie, który krzyczał: „Zamordowałem żonę”. Jak się następnie okazało, osobnikiem owym był 27-letni mechanik Józef Habrat, zamieszkały przy ul. Na Błonie 34. W czasie sprzeczki ze swą żoną Bronisławą, Habrat, zadął jej kilka pełnych dębim kochanym nożem w okolicę serca poczem wybiegł na ulicę. Zawezwane pogotowie ratunkowe po udzieleniu ranej pierwszej pomocy odstawiło ją do szpitala powozcznego. Habrata oddano do arestów policyjnych.

ZAMACH SAMOBÓJCZY STUDENTA PRAW. W nocy z 13 na 14 bm. popełnił samobójstwo przez powieszenie w mieszkaniu przy ul. Siodłowej i Stanisław Michalko, student praw. Zastano go w łóżku niższego w pozycji leżącej zupełnie związanego sznurami z pętlą u szyi przywiązaną do przyścianki łóżka. Lekarz dzielnicy wy dr. Królikiewicz po stwierdzeniu zgonu polecił odstawić zwłoki do instytutu medycyny sądowej. Powodu samobójstwa na razie stwierdzić nie sadano.

ZŁAMAŁ NOGĘ. Aleksander Galka przechodząc wczoraj w stanie podpiętym ulicę Kubali upadł i złamał nogę powyżej kostki. Pogotowie ratunkowe po udzieleniu mu pierwszej pomocy odwiezło Gałkę do Szpitala powozcznego.

KRADZIEŻE. Jan Jarzyna, jubiler, zawiądomi Wydział śledczy, iż ze sklepu jego przy pl. Marjackim 4, zginął złoty pierścionek z brylantem, wartości 150 dolarów. Na strychu realności przy ul. Pod Debnem 23, dostał się usiępniey noży nieznan sprawca i na szkodo Maksa Zuckerkand skradł wielką ilość bielizny, wartości 500 zł.

NIEUJADKA CHLEBOWA W CZYNI. Zofia Skunda zawiadomiła policję, że jej chlebowadczyni Wiktoria Nowak, właścicielka realności przy ul. Na Błonie 32, wydalla ją ze służby, przyczem zatrzymała wszystkie jej rzeczy, których nie chce wydać.

POKĄSANA PRZES PZA. Agnieszka Klimczak, przechodząc wczoraj ulicą Jakóba Hermana, pokąsana została przez psa, będącego własnością Adama Miraszewskiego. O wypadku spisano protokół.

KOŁDRY, materace i pościel po najtańszych cenach poleca firma R. Drzazga, Lwów, Głogorzyczyna 5, obok Kina „Apollo”. Przerabia kołdry po 6 zł., materace po 8 zł.

Ostatnie wiadomości giełdowe.

GIEŁDA LWOWSKA.

Lwów, 15 grudnia.

Na Giełdzie akcyjnej sytuacja bez zmian, tendencja utrzymująca, umiarkowanie spokojne.

GIEŁDA ZBOZOWA.

Lwów, 15 grudnia.

Na Giełdzie zbożowej pszenica, żyto i mąka zniżkuje, tendencja zniżkowa, umiarkowanie spokojne.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 15 grudnia 1930

Table with 3 columns: Bank, Price, and Value. Includes entries like Bank Dyał, Bank Handl., Zł. Sp. Zaa., etc.

Table with 3 columns: % and Description. Includes entries like 4% pożyczka inwestycyjna 99/60, 5% pożyczka dolarowa 55/00, etc.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 15 grudnia 1930

Table with 3 columns: Country, Price, and Value. Includes entries like Belgia, Kopenhaga, Nowy Jork, etc.

OGŁOSZENIA.

MAŁOPOLSKA SPÓŁKA TAPICERÓW Zakład Tapicersko-Artystyczno-Lakocyjny i WYTWÓRNIA MEBLI KLUBOWYCH LWÓW, UL. 3 MAJA 4. TELEF. Nr. 59-82

HEMOROIDY ULECZALNE!

Czopki hemoroidalne z „KOGUTKIEM” Regstr. Min. Zdrow. P. Nr. 354 usuwają ból, swędzenie, krwawienie i zmniejszają żyłki. Sprzedają apteki. A. GAŚCIEKI i SYNOWIE W WARSZAWIE

PIERWSZORZĘDNE TOWARZYSTWO UBEZPIECZENIA poszukuje do akwizycji zdolnych i szczerza godnych współpracowników. Listy pod „Koryzynie warunki” do Biura ogłoszeń Buchstaba, Lwów, Jagiellońska 3.

POPIERAJ CIE L. O. P. P.

NAJNOWSZE MODELE DAMSKICH TOREBEK jakoteż WYKWINTNA GALANTERJĘ SKÓRZANĄ

FABRYKA KUFRÓW i TORB LEOPOLDA ROSENZWEIGA LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 5.

(Przedruk wzbroniony.)

MORAN TUDURY.

Kon-„Morderca“.

NOVELA SPORTOWA.

(Dokończenie.)

Ala Ted nie mógł zapanować nad lekciem — nad trwożą, że spóźni się, że nie odzyska sposobności i że nie uniknie strasznej, niewymownej kleski. Znalazł się na dnie — w najgorzej położeniu, jakie kiedykolwiek przeżył — nie mógł przetrwać teraz!...

ciągłe „ratarata” lonych kopyt zwiastowało mu, że niebezpieczeństwo, śmierć nade, biegły jego śladem. A i Ted Ellis zrozumiał, że piłka wyynika się jego przeciwnikowi, nim jeszcze Blackwell stracił ją na dobre. Sardoniczny uśmiech wybiegł na jego wargi, uderzyła go bowiem ironia sytuacji. Przecież to był rzut bumsterangiem! Blackwell sam sobie cios zadał!...

i pełen godności dzentelman podniecił się tak dalece, że niepomny na owąstulną małą tragedję domową, zgniół obu rękami świeżuteńki kapelus panama. Tęgo wieczoru na cichem niebie południowej Karoliny świecił jakby specjalnie — jasny księżyc, a na wandzie klubu Elmford Country siedzieli w jego promiennych blaskach dwoje młodych ludzi. W salonie zaś klubu znajdował się — widoczny przez okno — puhar drużyny elmfordzkiej, podziwiany przez ciągle napływające tłumy publiczności — z panem Burtonem włączenie. Ale myśli Teda Ellis biegly w innym kierunku. W poczuciu głębokiego szczęścia podzielił się niemi z Marcją: — Dla ciebie, Marcjo, odniosłem zwycięstwo — szepnął, tak jak to przed nim czyniło wielu romantycznych młodzieńców. A Marcja według zwyczaju wszystkich romantycznych dziewcząt, ścisnęła zlekka jego rękę, a potem wcale nie romantycznie zapylała: — Dlaczego? — Dlatego, że w przeciwnym razie nigdybywn już nie mógł spojrzeć w twoje oczy, ani uściśnąć twej ręki jak teraz to czynię. Głos jego nagle nabrał poważnych tonów: — Widzisz, Marcjo, że wszystkich szaleństw, jakie popełniłem w życiu, to było najgorzse. A dlatego, że zawierzylem szczęściu i że byłem tak nieopatrny! Chodzi mi o konia, którego Blackwell sprzedał mi tak uprzejmie — — — — —

— Widzisz, Marcjo, że wszystkich szaleństw, jakie popełniłem w życiu, to było najgorzse. A dlatego, że zawierzylem szczęściu i że byłem tak nieopatrny! Chodzi mi o konia, którego Blackwell sprzedał mi tak uprzejmie — — — — —

CENA OGŁOSZEŃ: Za 1 wiersz milimetry 1-szpaltowy 8-linowy w ogłoszeniach zwykłych (za tekstem) 15 gr. — za 1 wiersz milimetry 1-szpaltowy kolumny 4-linowej w nakładkach i nekrologi 40 gr. — w kronice, repertoriu, na stronach tekstowych, w daleko gospodarczym, pański na stronach tekstowych 60 gr. — po kronice 50 gr. na 1-strzi (pod nagłówkiem) 80 gr. — drobne ogłoszenia na 10 gr. — drobne ogłoszenia kupon i sprzedaż za słowo 15 gr. — Cła ogłoszenia: ogłoszeniowa 400 zł. — tekstowa 600 zł. — pierwsza (pod nagłówkiem) 800 zł. — Ogłoszenia tabelaryczne cyfrowe 50%, — zamiejscowe 30%, droższe.

„Drukarnia Polska”. Lwów, ul. Chorążczyzny 17, tel. 29-19, pod zarządzeniem Władysława Germana. — Należność pocztowa opłacona ryczałtem.